Pranešimas dėl automatinio sutikimo
Apsilankius mūsų tinklapyje, į Jūsų kompiuterį gali būti nusiunčiamas vienas ar keli slapukai. Bendro pobūdžio informacija apie slapukus pateikta čia
Tolesnis „Lietuvos žinių“ tinklapio naudojimas bus laikomas Jūsų sutikimu dėl vieno ar kelių slapukų atsiuntimo į Jūsų kompiuterį.

Lietuva

Teisininkė: nelietuviškų pavardžių dokumentuose siekia ne tautinės mažumos, o patys lietuviai

BNS

2016-05-14 14:28

Įrašyti originalias užsienietiškas pavardes asmens dokumentuose daugiausia siekia ne tautinių mažumų atstovai, o su užsieniečiais susituokusios lietuvės, sako advokato padėjėja Evelina Baliko.

Romo Jurgaičio (LŽ) nuotrauka

Viešajai įstaigai „Europos žmogaus teisių fondas“ dirbanti teisininkė atstovavo arba vis dar atstovauja Wantens, Pauwels, Weston, Wardyn, Mickiewicz ir kitas šeimas bylose dėl pavardžių rašybos įvairuose dokumentuose – gimimo, santuokos liudijimuose, pasuose. Pastaruoju metu priimi jau keli palankūs teismų sprendimai, o atsakingos Lietuvos institucijos – savivaldybių migracijos skyriai, Teisingumo ministerija ir kitos – sprendimų neskundžia.

Teismuose dėl pavardžių kovoja lietuvaitės

E.Baliko sako, kad 95 proc. teismus pasiekiančių bylų yra būtent dėl už užsieniečių ištekėjusių lietuvių. Ji sako, kad vos kelios bylos buvo dėl tautinių mažumų atstovų, siekiančių originalios vardų ar pavardžių rašybos, pvz. Lietuvos žydų šeima nori duoti vaikui vardą Anna su dviem „n“, remdamiesi, jog taip įrašyta Šventajame rašte.

„Yra vienetai, kurie iš teismo prašo tokio vardo. Bet jei kalbėsime apie bauginančias ir „neegzistuojančias“ raides q, w, x, kalbame apie už užsieniečių ištekėjusias lietuves“, – penktadienį surengtoje konferencijoje apie pavardžių rašybos problemas sakė ji.

Seime jau kurį laiką svarstomi du alternatyvūs projektai: vienas leidžia asmens dokumentuose naudoti lotyniškos abėcėlės raides x, w, q, kitas įteisintų originalią pavardžių rašybą papildomame paso puslapyje.

Tiek E.Baliko, tiek kiti konferencijoje dalyvavę nevyriausybininkai pasigenda politikų aktyvumo. Jie tvirtina gavę pažadą, jog Seimas vėl imsis projektų gegužę, tačiau kol kas klausimai į plenarinių posėdžių darbotvarkes netraukiami. Seimo pirmininkės Loretos Graužinienės atstovas spaudai BNS sakė negalintis pasakyti, ar klausimas bus apsvarstytas dar iki sesijos pabaigos, nes šiuo metu „prioritetas teikiamas socialiniam modeliui“.

„Yra nesprendžiama ir teismai tą perima į savo rankas“, – pažymi E.Baliko.

Pasuose – ir naujos pavardės su „w“

Parsisiųskite mobiliąją programėlę į savo telefoną ir skaitykite „Lietuvos žinias“ patogiai!

ANDROID APP ON Google play
Download on iTunes
Download from Windows Phone Store

KOMENTARAI

Edwardas LUCASAS
Ar tikrai žengiame į scenarijų, pavaizduotą knygoje „2017-ieji: karas su Rusija“

Ieva VALEŠKAITĖ
Dirbi puse etato, bet mokesčius

Jos pateiktais Registrų centro duomenimis, pernai Lietuvoje buvo 13 atvejų (2 vardai ir 11 pavardžių), kuomet galiojančiuose Lietuvos piliečių pasuose ar tapatybės kortelėse įrašyta raidė w. 2013-aisiais tokių galiojančių dokumentų buvo tik 6, 2014-aisiais jų jau padaugėjo iki 31. Daugiausia nelietuviškos rašybos galiojančiuose asmens dokumentuose pavyzdžių pernai buvo su dviguba „n“ (iš viso 436), su „rz“ (418), dviguba „t“ (154). Raidė „x“ pernai buvo 17-oje vardų ir pavardžių pasuose ir kortelėse (2014-aisiais buvo 13, 2013-aisiais – 22). Raidė „q“ pernai buvo 4 galiojančiuose asmens dokumentuose, užpernai – 3-juose.

Pasak E.Baliko, duomenys rodo, kad Lietuvos piliečių pasuose ar kortelėse nelietuviškas originalias pavardes teritorinės migracijos valdybos įtraukė dar pernai.

„Drįstu manyti, kad tai yra mišrių šeimų atstovai. Bet pagal duomenis, kurie yra senesni, įrašų buvo ir iki 2011 metų. Tai nėra nauja – Lietuvos registruose tokie įrašai buvo žymiai seniau, ir niekas jų nekvestionavo. Tik kai buvo registruoti teisės aktai dėl pavardžių rašybos, pradėta kalbėti apie lietuvių kalbos apsaugą ir kitus dalykus“, – BNS sakė teisininkė.

Ji sako, kad šiuo metu yra dar apie 350 Lietuvos tarnybų asmenų gimimo liudijimų, kur įrašytos pavardės neatitinka deklaruojamų lietuvių kalbos reikalavimų – nepaisant to, remiantis gimimo liudijimais nauji dokumentai su dvigubomis raidėmis, w, x, ar q nėra išduodami.

Pergalės laukė 9 metus

Lietuvę vedęs Lenkijos pilietis Lukaszas Wardynas tvirtina, kad jo šeima pastaruosius devynerius metus dalyvavo 6 bylose ir tik šiemet pasiekė, kad originali pavardė Wardyn būtų įrašyta šeimos vaiko gimimo liudijime – tai padaryti teismas įpareigojo šį balandį. Jis laukia sprendimų, jog pavardė būtų įrašyta ir vaiko pase, teismas turėtų šią bylą atversti birželio pabaigoje.

L.Wardynas taip pat atkreipė dėmesį, jog dauguma lietuvių laiko pinigus bankuose, kurie oficialiai rašomi nelietuviškai, pvz., „Swedbank“, „Parex“ – Lietuvos įstatymai leidžia registuoti kompanijas su nelietuviškais rašmenimis.

„Kodėl tuomet mano pavardė yra nelegali? Ne, ji nėra nelegali. Tai kodėl turiu pasikeisti savo pavardę?“, – stebėjosi jis.

Anot jo, skirtingos jo, žmonos ir vaiko pavardės ne tik sukuria problemų keliaujant, tvarkant įvairius dokumentus, bet ir moralinę dilemą, jog „mano žmona nėra mano žmona“.

„Suprantu, Lietuvos siekis saugoti kalbą yra esminis. Tačiau svarbu yra tai, kaip sprendžiamas kalbos klausimas. Šiandien Lietuvoje vyrauja negatyvus kalbos išsaugojimo klausimų sprendimo būdas“, – priekaištavo jis.

Išsigelbėjimas – kitos šalies pasas

Lenkijos poeto Adomo Mickevičiaus provaikaitis, prancūzijos pilietis Romanas Goreckis – Mickiewiczius stebisi, kad jo Lietuvos ir Prancūzijos pilietybę turinčiai dukrai anksčiau išduotame pase buvo įrašyta tiek originali pavardė, tiek ir vardas Alexia, tačiau prieš metus siekiant pratęsti paso galiojimą, atsisakyta įrašyti nesulietuvintą vardą ir pavardę. Jis pažymi, jog Vilnius ir yra unikalus dėl savo daugiakalbystės, tačiau šie sprendimai piliečius esą skirsto į „pirmarūšius ir antrarūšius“

„Dabar ji gali keliauti su prancūzišku pasu. Bet aš galiu suprasti tuos žmones, kurie turi tik lietuvišką pasą – tai yra baisu, nemalonu, ypač dėl to, kad anksčiau tai buvo galima, dabar – nebe (...). Tai yra absurdiška“, – BNS sakė jis.

Su analogiška situacija susiduria ir prancūzo bei lietuvės šeima, kurios vaikui atsisakoma pratęsti pasą su pavarde Jacquet, nors anksčiau tokia pavardė buvo įrašyta.

Kalbininkai išimtims neprieštarauja

Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (VLKK) pirmininkė Jūratė Palionytė primena, kad komisija, atsižvelgdama į „šiuolakinį pasaulį, žmonių santykius, į keliavimą“ sutinka su galimomis išimtimis įstatyme, kai užsieniečių sutuoktiniams ir jų vaikams būtų išduodami dokumentai su originalia užsienietiška pavardės rašyba. Ji taip pat priekaištavo, jog dėl to apsispręsti delsia Seimas.

„Ta pavardė su vienguba „V“ netampa lietuviškesnė, todėl, mūsų manymu, tai lietuvių kalbai tikrai nekenkia (...). Problema ir yra, kad neapsisprendžiame“, – BNS sakė ji.

Šiemet į Lietuvoje išduotus santuokos liudijimus įrašyti ir dviejų už Belgijos piliečių ištekėjusių lietuvių – Miglės Wantens ir Ernestos Pauwels originalios pavardės. Moterys teismuose siekia, jog tokios pavardės būtų įtrauktos ir pasuose.

Šiuo metu Lietuvos galiojantys teisės aktai numato, kad Lietuvos piliečių dokumentuose vardai ir pavardės rašomi lietuviškais rašmenimis. Klausimą dėl raidžių rašymo originaliai dažnai kelia Lietuvoje gyvenantys lenkai ir Varšuvos politikai.

Seime svarstomi du alternatyvūs projektai: vienas leidžia asmens dokumentuose naudoti lotyniškos abėcėlės raides x, w, q, kitas įteisintų originalią pavardžių rašybą papildomame paso puslapyje.

Pirmųjų pataisų šalininkai teigia, kad jos būtų svarbios ir santuokas su užsieniečiais sudariusioms lietuvėms. Kritikai teigia, kad taip būtų sumenkintas konstitucinis valstybinės lietuvių kalbos statusas, gali kilti

mokėk kaip už visą (2)

Saulius SPURGA
Nemokamų pietų nebūna (5)

Jurga TVASKIENĖ
Liberalai. Naujalietuvio kompleksas (7)

Rosita GARŠKAITĖ
Mūšis dėl lytinio ugdymo (2)

Alvydas MEDALINSKAS
Kodėl per rinkimus neveikia lygi konkurencija? (26)

Only 2 pages have been converted.
Please go to https://docs.zone and Sign Up to convert all pages.